

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE BELUŠA NA ROKY 2013 - 2017

Komunitný plán sociálnych služieb Obce Beluša na roky 2013-2017 bol schválený obecným zastupiteľstvom v Beluši uznesením č. 150/13.10 dňa 28.10.2013

Schválil: Ján Prekop, starosta obce

Vážení spoluobčania,

Obec Beluša sa snaží poskytovať svojim občanom čo najlepšie služby a pomoc v sociálnej oblasti. Pretrvávajúce obdobie hospodárskej a ekonomickej krízy sa ale odzrkadlilo aj v zhoršujúcich sa životných podmienkach na Slovensku. Prehlbuje sa nevyhovujúca sociálna situácia niektorých skupín spoločnosti a do kategórie znevýhodnených občanov sa dostáva čoraz viac ľudí.

So sociálnou situáciou niektorých skupín spoločnosti sa musí predovšetkým vyrovnáť samospráva, na ktoré je zo strany štátu prenášaných čoraz viac kompetencií, ale bez dodatočného finančného krytia. Zo zákona je obec povinná poskytovať sociálne služby. Preto bol v tomto roku v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. spracovaný Komunitný plán sociálnych služieb Beluša, ktorý reflektuje súčasný stav a zároveň je návodom, ako postupovať v sociálnej oblasti ďalej. Obec má možnosti na to, aby vytvorila podmienky na zlepšenie sociálnych služieb a odstraňovala príčiny sociálnej nerovnosti v spoločnosti. Vypracovaný plán zabezpečí, že bude môcť byť nápomocná v neriešiteľných situáciách, do ktorých sa človek dostal z objektívnych dôvodov alebo je pomoc samosprávy žiadúca.

Výraz komunita pochádza z latinského *communitas* a znamená spoločenstvo. Komunitu tvorí skupina ľudí, ktorí žijú na jednom mieste, sú schopní oceňovať vzájomné rozdielnosti a vytvárať medzi sebou sociálne väzby. Latinský slovný základ *communitas* je zo slovného základu *communicare*- komunikácia. Prepojenie týchto slovných základov dáva návod na to, ako vytvoriť efektívny komunitný plán sociálnych služieb- a to spoznať jednotlivé sociálne skupiny a komunikovať so sociálnymi skupinami, spoločne hľadať kompromisné riešenia, ktoré by aspoň čiastočne vyhovovali čo najširšiemu spektru obyvateľstva. Plánovaním sa zo stanovených cieľov stávajú reálne požiadavky.

Komunitný plán sociálnych služieb je strategický dokument, ktorý zisťuje potreby, zdroje a možnosti riešenia v oblasti sociálnych služieb v obci Beluša. Všetkým realizátorom a poskytovateľom sociálnych služieb želám veľa úspechov pri naplňaní plánovaných zámerov v obci.

Ján PREKOP
Starosta obce

1 Obsah komunitného plánovania

Komunita je „skupina osôb, ktorá žije v určitom zoskupení určenom najmä ulicou, mestskou časťou, obcou, mestom a ktorú spájajú spoločné záujmy, hodnoty a ciele.“

Poskytovateľ sociálnej služby je podľa daného zákona povinný:

- a) prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby,
- b) aktivizovať prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností,
- c) poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni,
- d) spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat prijímateľa sociálnej služby poskytovanej v zariadení s celoročnou pobytovou formou do prirodzeného rodinného prostredia alebo komunitného prostredia s prednostným poskytovaním sociálnej služby terénnou formou, ambulantnou formou alebo týždennou pobytovou formou, a to so súhlasom prijímateľa sociálnej služby a pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.

Obec má podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len podľa zákona) podľa § 80 povinnosť vypracovať a schváliť komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode, na základe ktorého vyšší územný celok vypracúva koncepciu rozvoja sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode. Má vytvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja, aby predchádzala vzniku alebo rozširovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešila prípadné miestne sociálne problémy. Pôsobnosť obce vymedzuje daný paragraf aj v oblasti správneho konania, a to v oblasti odkázanosti na vznik a zánik sociálnej služby v zariadení pre seniorov, na opatrovateľskú službu, odkázanosti na sociálnu službu po zmene stupňa odkázanosti, o povinnosti rodičov alebo detí platiť úhradu za sociálnu službu, vyhotovuje posudok, uzatvára zmluvu o poskytovaní sociálnej služby, vedie evidenciu posudkov, rozhodnutí, poskytuje štatistické údaje štátnym orgánom. Paragraf 83 zákona dopĺňa, že komunitný plán je vypracovaný na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje svoje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb, určuje

potreby rozvoja sociálnych služieb, určuje personálne, finančné, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Obec utvára podmienky na podporu:

- a) komunitného rozvoja
- b) komunitnej práce- podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov
- c) komunitnej rehabilitácie- koordinácia činností subjektov obce (rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti) vedúcich k obnove a rozvoju fyzických, mentálnych, pracovných schopností v nepriaznivej situácii a k podpore v začlenení sa do spoločnosti. Na tento účel slúžia komunitné centrá

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je:

- jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov obce
- metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali obecným špecifikám a potrebám jednotlivých občanov
- otvorený proces zisťovania potrieb, zdrojov a najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb

Hlavné princípy komunitného plánovania:

- partnerstvo a rovnosť medzi všetkými účastníkmi
- zapájanie miestneho spoločenstva- bez akejkoľvek diskriminácie
- hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov- spolupráca s podnikateľmi, dobrovoľníkmi, susedskú výpomoc
- práca s informáciami- rovnaký prístup k informáciám, hľadanie najoptimálnejšieho spôsobu oslovenia sociálnych skupín
- priebeh spracovania komunitného plánu je rovnako dôležitý ako samotný dokument- proces spracovania je založený na vyhľadávaní, analýze, diskusii a zodpovedá miestnym potrebám, podmienkam, skutočnostiam.

- zohľadnenie, zlepšenie a prehĺbenie už fungujúcej spolupráce
- kompromis prianí a reálnych možností- výsledkom plánovania je zhoda medzi tým, čo chceme a tým, na čo máme reálne možnosti, čo máme k dispozícii.

Komunitné plánovanie spája potreby a možnosti:

- tých, ktorí poskytujú zdroje na plnenie komunitných potrieb a vyplýva im to zo zákona
- poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí služby ponúkajú a poskytujú
- príjemcov, užívateľov služieb (klientov):
 - a) seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 60 rokov)
 - b) občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú ľudia nad 60 rokov
 - c) fyzická osoba, alebo rodina ohrozená sociálnym vylúčením, obeť domáceho násillia alebo obchodovania s ľuďmi
 - d) neprispôsobiví jednotlivci, bezdomovci

Sociálne služby majú byť pre občana dostupné, a to z hľadiska:

- financií- podiel občana na úhrade nákladov
- miesta- služba pre občana v mieste bydliska
- času- od vzniku potreby služby, cez jej posúdenie, priznanie až k jej využitiu

Obcou vypracovaný a schválený komunitný plán je nielen zákonom stanovená povinnosť, ale pomôže obci spoznať jej sociálnu situáciu, a tým lepšie zaviesť adekvátne sociálne služby. Je to záväzný dokument, nie však nemenný. Jeho cieľom je:

- posilňovať sociálnu súdržnosť, spolupatričnosť všetkých obyvateľov obce a zapájanie čo najširšieho spektra občanov do verejného života
- plánovať sociálne smerovanie a uplatňovať sociálne služby tak, aby plnilo potreby všetkých sociálnych skupín v ich prirodzenom sociálnom prostredí

- skvalitňovať už existujúce sociálne služby
- predchádzať sociálnej izolácii či diskriminácii jednotlivcov, určitých sociálnych skupín
- opätovne začleňovať do komunity tých, ktorí z nej boli vylúčení alebo sú sociálne ohrození (alebo predstavujú pre obyvateľov hrozbu, vyvolávajú strach, neistotu)

Aby sa mohli naplniť stanovené ciele, komunitný plán by mal obsahovať:

- Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb, vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby
- Analýza sociologických údajov, demografických údajov
- Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb
- Časový plán realizácie vrátane určenia personálnych, finančných, prevádzkových a organizačných podmienok realizácie
- Spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu

2 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

V roku 2008 bol prijatý **zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách** a o zmene doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009 okrem čl. I § 8 ods. 4 s účinnosťou od 01.01.2013 do 31.12.2015, ktorého znenie sa neuplatňuje a § 79 ods. 1 písm. e) s účinnosťou 1. januára 2011. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby.

Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v § 12 rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo cieľovej skupiny, ktorej sú určené a ktoré možno vzájomne spájať:

- 1) sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízkoprahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
- 2) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladenia rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
- 3) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská služba, pred čitateľská služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
- 4) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
- 5) podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, pracovňa, stredisko osobnej hygieny).

V júni 2009 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR vypracovalo **Národné priority rozvoja sociálnych služieb pre roky 2009 až 2013**, ktoré sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR, vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva (dostupnosť a prístupnosť sociálnych služieb a ich finančná udržateľnosť). Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú východiskom pre obce pri vypracovávaní komunitných plánov sociálnych služieb a pre samosprávne kraje pri tvorbe koncepcií rozvoja sociálnych služieb. Ich cieľom je zabezpečenie práva občanov na sociálne služby, zvýšenie kvality a dostupnosti sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj nedostatkových sociálnych služieb alebo na rozvoj sociálnych služieb, ktoré v jednotlivých samosprávnych krajoch a obciach úplne chýbajú.

Na úrovni obce Beluša je problematika sociálnych služieb legislatívne upravená formou všeobecne záväzného nariadenia:

- **VZN č. 1/2012 o poskytovaní sociálnych služieb, o spôsobe a výške úhrad za sociálne služby**
- **VZN č. 6/2009 o poskytovaní jednorazovej finančnej pomoci a jednorazového finančného príspevku pri narodení dieťaťa**
- **VZN č. 2/2008, ktorým sa určuje postup pri poskytovaní finančných prostriedkov obcou Beluša na vykonávanie opatrení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately**
- **VZN č. 1/2013 o pridelovaní bytov vo vlastníctve obce do nájmu**
- **VZN č. 2/2006 o podmienkach poskytovania dotácie právnickým a fyzickým osobám- podnikateľom na území obce Beluša**

3 Sociologické a demografické údaje

Poloha obce:

Beluša je obec v okrese Púchov. Po obci Smižany je druhou najväčšou obcou na Slovensku. Má výhodnú geografickú polohu a nachádza sa v blízkosti dôležitého dopravného ťahu diaľnice D1 Ladce- Sverepec. S časťami Hloža, Podhorie sa nachádza na rozhraní Bielych Karpát, Javorníkov a Strážovských vrchov. Stredná časť obce leží v nadmorskej výške 254 m.n.m.. Územne patrí do Trenčianskeho samosprávneho kraja.

GPS súradnice: 49°03'52'' severnej zemepisnej šírky a 18°19'44'' východnej zemepisnej dĺžky.

Obec Beluša susedí s obcami: Mojtiín, Visolaje, Ladce, Dolné Kočkovce, Horenická Hôrka, Horenice, Trstie, Košecké Podhradie. Nachádza sa v blízkosti miest Púchov (7 km), Považská Bystrica (12 km), Trenčín (34 km). Obec Beluša sa rozprestiera v dvoch katastrálnych územiach: Beluša a Hloža-Podhorie a jej celková výmera predstavuje 51,331 km² (5 133,1 ha). Miestne komunikácie tvoria 24,551 km a štátne cesty 42 km.

Poloha obce umožňuje vytvárať rozmanitú školskú, sociálnu, technickú a dopravnú infraštruktúru, vďaka čomu vznikajú dobré podmienky pre migráciu obyvateľov do obce, či dočasne za prácou do okolitých miest- Púchov- Matador a Continental, Ladce- Považská cementáreň Ladce.

3.1 Obyvateľstvo

Majoritnú väčšinu obce tvoria občania slovenskej národnosti. Druhou najpočetnejšou národnosťou obce je česká (51).

Počet obyvateľov, veková štruktúra

Základné demografické údaje k 01.01.2012:

1 Celkový počet obyvateľov: 5 989

2 Veková štruktúra obyvateľov

Predproduktívny vek – do 16 rokov: **837**

Produktívny vek – od 17 do 60 rokov: **4 080**

Poproduktívny vek – nad 60 rokov: **1 072**

Najväčšie zastúpenie majú občania vo veku 33 rokov- 111 (58 mužov, 53 žien)

3 Štruktúra obyvateľov nad 60 rokov

- od 60 rokov do 64 rokov: **353**
- od 65 do 69 rokov: **244**
- od 70 do 74 rokov: **189**
- od 75 do 79 rokov: **166**
- od 80 do 84 rokov: **111**
- od 85 do 89 rokov: **64**
- 90 a viac rokov: **21**

4 Počet domácností jednotlivcov: 303

5 Počet rodín s deťmi, ktoré si vyžadujú sociálnu pomoc (z dôvodu sociálnej odkázanosti alebo hmotnej núdze): 12

6 Počet osôb potrebuje azylové ubytovanie (bezdomovci, matky s deťmi, osoby po výkone trestu, závislí na drogách): 5 rodín

7 Počet poskytnutých jednorazových dotácií pre sociálne znevýhodnených občanov- v roku 2011- 55

8 Počet bezdomovcov v roku 2011- 90

9 Počet rádových sestier- v Belušských Slatinách v Dome Spoločnosti dcér kresťanskej lásky- 49

Počet obyvateľov podľa veku : k 02.07.2012

Tvalo bývajú ce obyv.	Vekové skupiny (v rokoch)																				
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	
Muži	2894	137	145	131	186	231	243	261	240	203	204	235	223	163	105	73	70	29	8	4	3
Ženy	3 030	135	119	150	170	237	240	238	221	194	224	217	177	190	139	116	96	82	56	13	1
SPOLU:	5924	272	264	281	356	468	483	499	461	397	428	452	400	353	244	189	166	111	64	17	4

Vývoj počtu obyvateľov obce Beluša v rokoch 2000-2012

Rok	Počet obyvateľov
2000	6075
2001	6068
2002	6075
2003	6065
2004	6099
2005	6072
2006	6051
2007	6050
2008	6008
2009	6013
2010	6034
2011	6011
2012	5989

Migrácia obyvateľov obce

Rok	Počet odsťahovaných	Počet prístahovaných
2000	72	53
2001	55	70
2002	51	69
2003	62	119
2004	92	92
2005	79	63
2006	76	89
2007	53	64
2008	66	52
2009	47	84
2010	70	64
2011	75	58
2012	52	65

Počet sobášov v obci

Rok	Počet sobášov
2000	24
2001	30
2002	35
2003	28
2004	31
2005	29
2006	26
2007	30
2008	56
2009	48
2010	44
2011	47
2012	43

Podľa uvedených údajov z evidencie obyvateľstva sa počet obyvateľov obce Beluša pohybuje na úrovni 6 000 obyvateľov. Súvisí to aj s meniacou sa migráciou obyvateľstva, či sobášnou politikou.

3.1.1. Občianske a záujmové združenia na území obce

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje Referát kultúry, CR, obchodu a športu v priestoroch Kultúrnych domov Beluša, Hloža, Podhorie a v obecnej knižnici. V obci vykonáva svoju záujmovú a spolkovú činnosť niekoľko organizácií: napr. Klub dôchodcov, ZO Slovenský zväz záhradkárov, ZO Slovenský zväz zdravotne postihnutých, ZO Zväz žien Podhorie, Únia žien č.2 Beluša, ZO Zväzu včelárov, ZO Slovenského zväzu chovateľov, Kynologický klub v Beluši, ZO chovateľov poštových holubov, Združenie mariánskej mládeže Nitra, dychová hudba Belušanka, Dobrovoľné hasičské zbory Beluša, Hloža a Podhorie, Obecný hasičský zbor Beluša, Materské centrum Papučka, Cirkevné centrum voľného času Beluša.

V obci sa nachádza obecná knižnica. Počet knižničných jednotiek je k 31.10.2012- 13 271, počet čitateľov **540** a počet výpožičiek **13 906**. Pre verejnosť je otvorená trikrát v týždni.

Obec aktívne podporuje činnosť občanov, spoločenských, záujmových a športových organizácií, ktorí majú na základe VZN č. 02/2006 o podmienkach poskytovania dotácie právnickým a fyzickým osobám – podnikateľom na území obce Beluša možnosť uchádzať sa o poskytnutie dotácie na svoju činnosť v maximálnej výške 100,00 €.

3.2 Školstvo

Obec je zriaďovateľom 1 základnej školy a 1 materskej školy, ktoré poskytujú výchovu a vzdelávanie. Na mimoškolské aktivity je zriadená pobočka ZUŠ, ktorej zriaďovateľom je mesto Púchov a CCVČ, ktorého zriaďovateľom je Rímskokatolícka cirkev Farnosť Beluša.

- Základná škola na ulici Slatinskej 3- v školskom roku 2011/2012 ju navštevovalo 507 žiakov. Riaditeľkou je Ing. Edita Horváthová.
- Materská škola ulica L. Štúra 5/5 mala v školskom roku 2011/2012 170 žiakov. Súčasťou školy je aj alokované pracovisko v Hloží. Riaditeľkou MŠ Beluša je Mgr. Adriana Čemešová.

Na mimoškolské aktivity je zriadená:

- Základná umelecká škola, ktorého zriaďovateľom je mesto Púchov. Pobočka od r. 2002 pôsobila v budove bývalých jaslí (Farská 1042, Beluša). Od marca 2012 pôsobí v priestoroch Základnej školy Beluša. Pobočku ZUŠ v Beluši v školskom roku 2011/2012 navštevovalo v hudobnom a výtvarnom odbore 89 žiakov.
- Cirkevné centrum voľného času, ktorého zriaďovateľom je Rímsko-katolícka cirkev, Farnosť Beluša. Riaditeľom je Mgr. Vlasta Orgoniková. V školskom roku 2011/2012 ho navštevovalo (stav k 15.9.2011) 380 žiakov, z toho do 15 rokov 172 žiakov, nad 15 rokov 208 žiakov.

3.3 Zdravotná infraštruktúra

Zdravotné strediská majú výrazný vplyv na kvalitu poskytovania zdravotnej starostlivosti a kvalitu života v obci. Zdravotná starostlivosť v obci je poskytovaná na Zdravotnom stredisku L. Štúra 6, Beluša, ktoré je majetkom obce a zdravotnú starostlivosť zabezpečujú súkromní lekári- 3 súkromní lekári pre dospelých, 2 súkromní lekári pre deti a dorast, 2 súkromní lekári – stomatológovia a 1 súkromný lekár – gynekológ. Na zdravotnom stredisku je súkromná lekáreň.

V centre obce je od r. 2006 pracovisko rýchlej zdravotnej služby FALCK a.s., Košice. Absentuje lekárska pohotovosť, ktorá je najbližšie v meste Púchov. Existencia zdravotného strediska má pozitívny dopad na mladé rodiny a dôchodcov, pre ktorých by dochádzka do mesta Púchov, Ilava, či Považská Bystrica znamenala často neúnosné finančné výdavky a problémy so zabezpečením dopravy. Nezanedbateľným pozitívnym faktom je skutočnosť, že dôchodcov, či imobilných pacientov môže ošetrojúci lekár navštíviť aj doma. Funkčné zdravotné stredisko je motiváciou pre prílev nových obyvateľov. Budova a zariadenia však pre svoje dlhoročné pôsobenie potrebujú rekonštrukciu.

3.4 Služby

V obci je pomerne silné zastúpenie najmä drobných živnostníkov, ale aj väčších firiem.

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci :

AVE Bratislava, s r.o., Hlohova 6, Bratislava	- zber a spracovanie odpadov
BALTYRE, s.r.o. Slatinská 1710	- gumárske služby, opravy
Pilát Jozef, stravovanie, Hviezdoslavova 262	- stravovanie
Milan Adamička – Bistro Beluša, Hloža 1589	- stravovanie

Najvýznamnejší priemysel v obci :

Gold Pack, s r.o. Továrnská 422	- výrobky z plastov
KOVAL - interier, Krížna 950/10	- stolárske výrobky
EK s r.o. Krížna 950/10	- výroba nástrojov
Royal Brinkers Slovakia, s r.o., Farská 174	- výroba rastlinných tukov
BAPE s r.o. Farská 1156	- pekárnska výroba + obchodná činnosť
TEXIMP, s r.o. Ľ. Štúra 1680/36	- strojárstvo
LUSIK TRADE, s r.o. Slatinská 1724	- strojárstvo

ALIMPEK, s r.o. Žilinská 2277

- obchodná činnosť

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci :

Agrotip, s.r.o. J. Kráľa 1697

- rastlinná a živočíšna výroba

3.5 Sociálne znevýhodnené skupiny

Vypracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Beluša na r. 2007-2013 vymedzuje pôsobenie sociálnej infraštruktúry na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia a veľkosťou obce. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu financií na rozvoj a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor.

Sociálne znevýhodnené skupiny v našej obci môžeme rozdeliť na:

- a) seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
- b) nezamestnaní,
- c) deti a mládež,
- d) rodiny s deťmi,
- e) osoby vyžadujúce azylové ubytovanie (bezdomovci, po výkone trestu).

Pre klientov je podstatné to, či je služba poskytovaná bezplatne alebo je potrebné za službu platiť. Pre organizácie je dôležité to, či klienti sú zároveň aj zdrojom určitých príjmov alebo poskytujú službu bezplatne a financie na jej poskytovanie získavajú z iných zdrojov. Za väčšinu služieb klienti hradia náklady spojené s poskytovaním služieb čiastočne. Ostatné náklady uhrádza samospráva (obec).

Financovanie sociálnych služieb- jej zabezpečenie sa dá dosiahnuť viac zdrojovým modelom financovania:

1) obligatórne zdroje financovania- legislatívne garantované

- rozpočet obcí
- úhrada od klientov
- úhrada od zdravotných poisťovní- za zdravotnícke služby poskytované v sociálnych

zariadeniach

2) fakultatívne zdroje financovania- nesystémové zdroje, jednorázový, doplnkový, účelový charakter

- sponzorské dary, príspevky
- podiely výnosov hier a lotérií
- vecné a finančné dary klientov a rodinných príslušníkov

V schválenom rozpočte obce Beluša na rok 2013 predpokladá program *Sociálne služby* s výdajmi vo výške 182 046 € (rok 2012- 172 837 €). V programe sú rozpočtované výdavky, ktoré majú charakter sociálnej komunitnej práce obecného úradu /opatrovateľská služba, ZOS/, ďalej výdavky nenárokovateľnej sociálnej pomoci obce /jednorázové príspevky/ a všetky transfery ÚPSVaR pre oprávnených občanov obce, ktorí sa dostali do hmotnej núdze.

Obec v rámci existujúcich kompetencií v oblasti sociálnej politiky zabezpečuje viaceré úlohy:

- Príspevok pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia /ÚPSVaR/
- Príspevok pre žiakov na stravu v hmotnej núdzi /ÚPSVaR/
- Príspevok pre žiakov na školské potreby /ÚPSVaR/
- Opatrovateľská služba v domácom prostredí
- Opatrovateľská služba v zariadení ZOS /dotácia na prevádzku zariadenia do 31.3.2012 z MF SR a od apríla 2012 už len z MPSVaR/
- Jednorázové dávky z rozpočtu obce
- Podpora Klubu dôchodcov z rozpočtu obce
- Príspevok na tvorbu úspor pre dieťa v detskom domove z rozpočtu obce
- Príspevok na dopravu za dieťaťom do detského domova z rozpočtu obce

Podľa zákona o sociálnej pomoci možno sociálnu službu poskytovať občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, nevyhnutných prác v domácnosti alebo kontaktu so spoločenským prostredím – najmä sprievodom. Za nepriaznivý zdravotný stav sa považuje invalidita podľa právoplatného rozhodnutia alebo posudku sociálnej poisťovne, choroba, porucha zdravia alebo zdravotné postihnutie uznané príslušným lekárom.

V rámci sociálnej infraštruktúry funguje v obci:

Zariadenie opatrovateľskej služby v Beluši

Zariadenie opatrovateľskej služby v Beluši (ďalej len ZOS) so sídlom na Ul. Farská 1157/54 v obci pôsobí od r. 1987 a počas 25 rokov poskytli opatrovateľskú službu 283 občanom. Celková kapacita zariadenia je 17 občanov a často je využitá na 100%. Vedúcou sestrou zariadenia je Helena Koncová. Poskytovanie sociálnej služby zabezpečuje šesť zamestnancov na plný úväzok a jeden zamestnanec na polovičný úväzok. V súčasnosti sú izby vybavené elektricky polohovateľnými posteľami, novým nábytkom a televízorom. V zariadení sa poskytuje:

- Pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby
- Zdravotná starostlivosť
- Ubytovanie
- Stravovanie
- Upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva.

V zmysle schváleného obecného VZN č. 1/2012 o poskytovaní sociálnych služieb, o spôsobe a výške úhrad za sociálne služby môže obec poskytnúť tieto služby fyzickej osobe, ktorá požiada o poskytovanie sociálnej služby a ktorá sa zúčastní posúdenia zdravotného stavu. Na základe vydaného posudku o odkázanosti na opatrovateľskú službu možno priznať opatrovateľskú službu v prirodzenom sociálnom prostredí (doma). Tento druh sociálnej služby je poskytovaný na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu.

Konanie vo veci opatrovateľskej služby sa začína **na základe písomnej žiadosti** ústneho, či telefonického podnetu o potrebe starostlivosti na príslušný orgán (obecný úrad), ktorý vo veci môže konať. V zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. je obec správnym orgánom v konaniach odkázanosti, či zániku odkázanosti na sociálnu službu v zariadení opatrovateľskej služby a odkázanosti, či zániku odkázanosti na opatrovateľskú službu. V súlade so zákonom vypracováva posudok o odkázanosti na sociálnu službu a obec poskytuje sociálnu službu, opatrovateľskú, prepravnú a odľahčovaciu službu. Podmienky poskytovania sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby, výšku a spôsob úhrad za sociálnu službu upravuje Zmluva o poskytovaní sociálnej služby. Obec Beluša vedie evidenciu posudkov o odkázanosti na sociálnu službu a rozhodnutí. Poskytuje údaje pre štatistické zisťovanie.

Výdavky na prevádzku ZOS boli do apríla 2012 hradené z poskytnutej dotácie z Ministerstva financií SR. Finančné prostriedky na pokrytie nákladov sú zatiaľ poskytované zo štátneho rozpočtu, v roku 2012 vo výške 48 960,00 € z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a vo výške 26 069,00 € z Ministerstva financií SR, celkom vo výške 75 029,00 €. Na rok 2013 je schválená dotácia na financovanie zariadenia opatrovateľskej služby vo výške 65 280,00 Eur.

Opatrovateľská služba

Prostredníctvom opatrovateľskej služby obec Beluša poskytuje starostlivosť pre 15 sociálne odkázaných občanov. Opatrovateľská služba, jej poskytovanie, spôsob platenia úhrady a podmienky platenia úhrady za sociálnu službu upravuje Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2011 o poskytovaní sociálnych služieb a o úhradách za sociálne služby v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Beluša. Opatrovateľská služba je druhom sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Obec poskytuje opatrovateľskú službu fyzickej osobe s trvalým pobytom na území obce Beluša. Opatrovateľská služba sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí. V súčasnosti je v obci 10 opatrovateliek a 1 opatrovateľ. V roku 2012 poskytla obec opatrovateľskú službu v priemere 16 občanom. Rozpočet na rok 2013 je stanovený vo výške 70 348,00 €.

Priemerné ekonomické náklady spojené s poskytovaním opatrovateľskej služby za predchádzajúci rok sú určené v súlade s §72 zákona a prijatým VZN č.1/2012 o poskytovaní sociálnych služieb, o spôsobe a výške úhrad za sociálne služby, a to vo výške 2,82 €/hodina/klient. Výška úhrady za opatrovateľskú službu sa určí pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa rozsahu poskytovaných úkonov podľa prílohy č. 4 zákona a v závislosti od času a doby poskytovania opatrovateľskej služby a to nasledovne:

I.	7,30 hod. – 15,30 hod.	1,41€
II.	15,30 hod. – 22,30 hod.	1,55€

Stav klientov k 1.11.2012

- II. stupeň odkázanosti- 6 občanov- mesačná výška úhrady v rozhraní od **117,60- 136,80 €**
- III. stupeň odkázanosti- 3 občania- mesačná výška úhrady v rozhraní od **141,10 €-151,80 €**
- IV. stupeň odkázanosti- 3 občania- mesačná výška úhrady v rozhraní od **156,20- 160,20 €**
- V. stupeň odkázanosti- 1 občan- mesačná výška úhrady vo výške **162,60 €**
- VI. stupeň odkázanosti- 3 občania- mesačná výška úhrady v rozhraní od **177,60 €-182,80 €**

V roku 2012 obec Beluša poskytla opatrovateľskú službu siedmim seniorom s poskytnutou službou do 4 hodín, ôsmim seniorom s poskytnutou službou od 4 hodín do 8 hodín a jednému seniorovi s poskytnutou službou do 2 hodín.

Odl'ahčovacia služba

Obec Beluša poskytuje odl'ahčovaciu službu. Je to podporná sociálna služba, poskytovaná fyzickej osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a poberá peňažný príspevok na opatrovanie počas obdobia, kedy nemôže opatrovanie vykonávať. Poskytuje sa fyzickej osobe v pracovných dňoch najmenej 12 hodín denne formou opatrovateľskej služby v domácnosti fyzickej osoby. Odl'ahčovacia služba sa poskytuje na celé dni, najviac 30 dní v kalendárnom roku osobe, ktorá je opatrovaná. Fyzická osoba, ktorá opatruje má možnosť čerpať si voľno aj po jednotlivých dňoch, nie však po hodinách. Aj časť dňa sa považuje za celý deň.

ADOS- Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti

Ku komplexnej starostlivosti seniorov v domácom prostredí patrí od augusta 2012 ošetrovateľská starostlivosť poskytovaná zdravotnými sestrami Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti ADOS, ktorá sídli v Beluši, na Zdravotnom stredisku, Ľ. Štúra 6, Beluša. Agentúra vykonáva ošetrovanie chronických rán (preležaniny, vredy), ošetrovateľskú rehabilitáciu, rozcvičovanie po CMP - cievnej mozgovej príhode a pod., podávanie infúzií na odporúčenie odborného lekára, podávanie injekcií v domácom prostredí, sprostredkovanie predpisu liekov bez čakania u lekára, transkutánnu elektrostimuláciu (uvoľnenie kŕčov.svalstva).

Rozvoj sociálnych služieb v obci Beluša si vyžaduje analyzovať potenciálne skupiny obyvateľstva, u ktorých sa očakáva dopyt po sociálnych službách. Ide o také skupiny

obyvateľstva, ktoré sú z rôznych dôvodov znevýhodnené resp. ohrozené sociálnou exklúziou. Ide predovšetkým o tieto skupiny:

3.5.1 SENIORI

Seniori sú pre potreby komunitného plánu prvotnou cieľovou skupinou, ktorá si z demografického hľadiska vyžaduje najväčšiu pozornosť zo strany poskytovateľov sociálnych služieb. V obci Beluša je vo veku nad 60 rokov 1072 občanov. Ich počet rastie, a pre túto vekovú kategóriu je potrebné zabezpečiť podmienky na ich dôstojné prežitie staroby. Obec každoročne organizuje stretnutie s občanmi, ktorí v danom roku oslávili 70., 80., 90.- te, či 100-té výročie.

Okrem poskytovania základnej sociálnej služby prostredníctvom ZOS a opatrovateľskej služby je v obci Beluša vytvorený priestor na poskytovanie a pôsobenie:

- stravovanie občanov

Obec Beluša nezabezpečuje stravovanie občanov, ale možnosť donášky stravy je zabezpečená súkromnými firmami- „Bistro Beluša s.r.o.“ a „Reštaurácia pod vežou Beluša“ Ide o občanov v dôchodku, majú nepriaznivý zdravotný stav alebo žijú sami. Cena donášky stravy je určená súkromnými poskytovateľmi služby. Oproti cene bežného obeda v uvedených stravovacích zariadeniach je cena nižšia („Reštaurácia pod vežou“- porcia zložená z polievky, chleba a obedu stojí 2,30 €, je možnosť si vybrať z troch jedál; „Bistro Beluša“- rozvoz pre cca 15 dôchodcov v cene 2,70 € porcia)

- Klub dôchodcov

Klub dôchodcov patrí do siete zariadení sociálnych služieb, ktoré zriaďuje obec na vytváranie podmienok záujmových a kultúrnych činností pre svojich starších občanov. Spolupatričnosť a súdržnosť ich podnecuje k fyzickej a psychickej aktivite. Zúčastňujú sa kultúrnych podujatí, chodia na poznávacie zájazdy, či do termálnych kúpalísk. Momentálne má klub viac ako 100 členov. V rozpočte obce sú na ich záujmovú činnosť vyčlenené finančné prostriedky. Na rok 2013 je táto organizácia dotovaná sumou 780 €. Predsedom je Gustáv Belobrad.

- Poskytovanie jednorazovej finančnej pomoci

O poskytnutí jednorazovej finančnej pomoci pre dôchodcov rozhodujú členovia Komisie sociálno- zdravotnej, školsko-kultúrnej, športu a bytovej. V roku 2011 udelili 55 dotácií vo výškach 33,00 €/osoba pre rodiny s deťmi, dôchodcov, ľudí v hmotnej núdzi a pod. inak sociálne znevýhodnených občanov. Spolu predstavovali jednorazové dávky v roku 2011 sumu **4 315 €**.

3.5.2 NEZAMESTNANÍ

Veľká časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva pracuje v okolitých mestách, najmä v Púchove a v Ladcoch. Pôsobenie stredných, či väčších firiem rôzneho zamerania v Beluši zamestnáva veľa domácich občanov, takže nemusia za prácou cestovať. Vďaka dobrému autobusovému a železničnému dopravnému spojeniu nemajú občania problém za prácou dochádzať.

V spolupráci s Úradom práce soc. vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov obec organizuje verejnoprospešné práce, absolventskú prax, dobrovoľnícku činnosť a menšie obecné služby. V rámci týchto činností podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce. Organizovaním uvedených projektov sa v prospech obce vytvárajú hodnoty na úseku ochrany životného prostredia, čistoty a poriadku, sociálnych služieb a údržbe majetku obce.

Počet uchádzačov o zamestnanie v poslednom desaťročí

Rok	Počet nezamestnaných	muži	Ženy
2000	432	243	189
2002	308	167	141
2003	234	123	111
2010	249	133	116
2011	237	116	121

3.5.3 DETI A MLÁDEŽ

V obci je pre voľnočasové aktivity k dispozícii futbalové ihrisko TJ KOVO, viacúčelové ihrisko a asfaltové ihriská v správe základnej školy, detské ihriská pre najmenších, obecná knižnica. Sponzorsky sa budujú detské ihriská pri zdravotnom stredisku a v časti obce Podhorie. V rámci programu „Rozvoj vidieka SR – miestna akčná skupina MAS Považie“ je na

jar 2013 plánované vybudovanie štyroch detských ihrísk v Hloží, v Beluši- Ul. Slatinská, Ul. L. Štúra, Rajšula. Rôzne krúžky pre deti mimo školského času ponúka Cirkevné centrum voľného času Beluša, ktorého zriaďovateľom je Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Beluša. Rozvoj hudobného a výtvarného talentu umožňuje pôsobenie pobočky ZUŠ Púchov v priestoroch základnej školy. Pre najmenšie deti do troch rokov je od roku 2010 určené Materské centrum Papučka, ktoré sídli v priestoroch Materskej školy Beluša, L. Štúra 5/5, Beluša.

3.5.4 RODINY S DEŤMI

Obec Beluša poskytuje sociálnu pomoc rodinám, ktoré sú v sociálnej núdzi, majú problém začleniť sa do spoločnosti z dôvodu zlej finančnej situácie, slobodným matkám alebo rodinám s veľkým počtom narodených detí a potrebujú finančnú podporu na základné životné potreby. V súčasnosti je v obci 12 rodín, ktoré si vyžadujú sociálnu pomoc (z dôvodu sociálnej odkázanosti alebo hmotnej núdze).

Pre rodiny s deťmi je možnosť poskytnúť jednorazovú finančnú pomoc.

Obec Beluša každoročne organizuje uvítanie detí do života, na ktorých starosta uvíta novonarodené deti v danom roku. Okrem zápisu do pamätnej knihy dostávajú rodičia drobný darček a majú nárok na finančnú dotáciu vo výške 20,00 €.

Obec Beluša finančne podporuje deti z Beluše umiestnené v detských domovoch- v roku 2012 obec podporila jedno dieťa vo výške rozpočtovanej sumy 2 200 €. Obec prispieva na toto dieťa podľa §89 ods.3 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov mesačne príspevkom na úspory, do doby, kedy bude dieťaťu poskytovaná starostlivosť v detskom domove.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Považskej Bystrici, pracovisko Puchov prostredníctvom obce Beluša zabezpečuje pre deti sociálne odkázaných občanov, ktorí sú poberateľmi dávky a príspevkov v hmotnej núdzi a rodinám, ktoré nedosahujú výšku životného minima, poskytnutie štátnej dotácie na nákup školských pomôcok v ZŠ a v MŠ vo výške 16,60€/žiak. Spolu bol za rok 2012 vyplatený príspevok na nákup školských pomôcok na dvoch žiakov základnej školy vo výške 66,40 Eur. V materskej škole bol za rok 2012 vyplatený príspevok pre jedno dieťa na nákup školských pomôcok vo výške 16,60 Eur. Na

stravu v jedálni základnej a materskej školy je daná dotácia vo výške 1,00 €/obed. V školskom roku 2011/2012 sa príspevky na stravu v ZŠ sa poskytovali pre dvoch žiakov vo výške 370,00 €. V materskej škole bol pre jedno dieťa v školskom roku 2011/2012 vyplatený príspevok vo výške 147,00 €. Obec Beluša v roku 2012 bola osobitným príjemcom výplaty prídavku pre dve rodiny detí z dvoch rodín. Mesačná výška prídavkov na jedno dieťa je vo výške 22,54 €. V mesiaci január 2012 pre dve deti – 45,08 €. V mesiaci február 2012 až máj 2012 pre jedno dieťa – 90,16 €. Celkom vyplatené prídavky na deti za január 2012 až máj 2012 vo výške 135,24 €.

Podľa zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov je obec povinná vyčleniť zo svojho rozpočtu na príspevok tvorby úspor deťom s trvalým pobytom v Beluši umiestnených v detskom domove. Výšku finančných príspevkov určuje na aktuálny rok Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava. Pre rok 2013 musí byť suma najmenej 1/12 z 10% sumy určenej z 11 116,00 €, čo znamená 92,63 €/mesačne na jedno dieťa poukázaním na účet dieťaťa alebo na vkladnú knižku. Obec Beluša má v detských domovoch umiestnené tri deti.

3.5.5 OSOBY VYŽADUJÚCE AZYLOVÉ UBYTOVANIE (BEZDOMOVCI, PO VÝKONE TRESTU)

Obec Beluša eviduje **5 rodín**, ktoré potrebujú azylové ubytovanie (bezdomovci, matky s deťmi, osoby po výkone trestu, závislí na drogách) a **90 občanov**, u ktorých nie je známe, kde sa zdržiavajú, resp. bol im zrušený trvalý pobyt- t.j. ide o bezdomovcov. Korešpondencia (ale len od štátnych orgánov a orgánov verejnej správy) im prichádza na obecný úrad. Obci vyplýva zo zákona povinnosť upovedomiť takéhoto občana aj o tom, že má na obecnom úrade poštu, čo sa robí formou vyvesenia oznamu na úradnej tabuli, rovnako ako oznámenie o zrušení trvalého pobytu. Obec nemá vytvorený útulok pre bezdomovcov, je možnosť opätovne začleniť túto sociálnu skupinu do spoločenského života formou chránených dielní.

3.5.6 SOCIÁLNE BÝVANIE

V zmysle sociálnej politiky obce je jej úlohou vytvárať ekonomické a legislatívne podmienky pre dostupnosť bývania pre občanov, rodiny s nízkymi príjmami, či pre sociálne

ohrozené skupiny. Nakoľko nemajú dostatok finančných prostriedkov na kúpu bytu, či stavbu rodinného domu, najvyhľadávanejšou formou zabezpečenia si vlastného bývania je forma nájomného bytu. Sociálne bývanie predstavuje poskytovanie bývania zodpovedajúceho, primeraného štandardu.

Do kategórie sociálneho bývania patrí:

- nájomné byty vo verejnom nájomnom bytovom sektore- malometrážne, najmä pre mladé rodiny
- byty a iné formy bývania pre domácnosti s nízkymi príjmami- tzv. sociálne byty- pre občanov ohrozených sociálnou exklúziou, neplatiči nájomných bytov...

Výstavbu nájomných bytov zabezpečuje obec podľa doručených žiadostí občanov. Spôsob pridelenia nájomných bytov v obci Beluša, evidenciu žiadostí, stanovenie podmienok prijímania žiadostí, postup pri schvaľovaní nájomných zmlúv upravuje VZN č. 1/2013 o pridelení bytov vo vlastníctve obce do nájmu.

V súčasnosti Obec Beluša poskytuje do prenájmu 20 nájomných bytov na ulici L. Štúra a tri sociálne byty na ulici Slatinskej. K dispozícii je bezbariérový byt. V súvislosti s už začatou výstavbou nových bytových domoch na ulici Slatinskej bol prezentovaný záujem mladých rodín o tzv. „štartovacie“ byty, či nájomné byty nižšieho štandardu pre sociálne slabé rodiny. Občania v dôchodkovom veku majú najväčší záujem o jedno izbové nájomné byty. Evidencia takmer 80 žiadostí o pridelenie bytu dokazuje, že je žiadaná výstavba nájomných bytov s takým štandardom, ktorý zohľadňuje majetkové a príjmové pomery budúcich užívateľov.

3.6 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je analýza silných a slabých stránok obce, možností a ohrození pri plnení a realizácie daných cieľov. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Beluša 2007-2013 definuje:

Silné stránky

- výborná geografická poloha, veľkosť a štruktúra sídelnej siete
- blízkosť významných mestských sídiel prepojených s obcou dopravnou a technickou infraštruktúrou
- značný potenciál pre rozvoj priemyslu v okolí

- lokalizácia strategických podnikov v bezprostrednej blízkosti- dostatok pracovných príležitostí
- dobré teritoriálne pokrytie energetickou sieťou
- školská a predškolská infraštruktúra

Slabé stránky (problémy)

- počet pracovných príležitostí v obci < kapacita ekonomicky aktívneho obyvateľstva
- absencia kanalizácie v niektorých častiach obce
- nedostatočná kapacita v zariadení opatrovateľskej služby
- nedostatočná vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc
- chýbajúci komunitní a terénni sociálni pracovníci pre deti, rodiny, seniorov
- nedostatočné informovanie o možnostiach sociálnej pomoci v obci
- zvyšujúca sa kriminalita, vandalizmus, závislosti
- rastúca nezamestnanosť, počet občanov v hmotnej núdzi
- chýbajúce komunitné centrum
- nedostatočná asistenčná služba zabezpečenia verejného poriadku- polícia, kamerový systém
- málo sociálnych bytov

Príležitosti

- dokonalé zmapovanie a využitie existujúceho stavu ekonomického potenciálu
- odstraňovanie administratívnych bariér
- prílev zahraničných investícií
- zvyšovanie kompetencie samosprávy s adekvátnym zvýšením finančných prostriedkov
- možnosti partnerskej spolupráce
- možnosti čerpania prostriedkov fondov EÚ
- možnosti využívania alternatívnych zdrojov energie
- potenciál pre rozvoj cestovného ruchu- Bel. Slatiny, termálne pramene, kúpele, rekreácia
- udržanie dobrých železničných a autobusových spojov
- posilňovanie trendu prisťahovania nových obyvateľov- bytová politika, rozvoj služieb

- aktivizácia obyvateľov a nezamestnaných pri zveľadovaní obce
- oceňovanie občiansky aktívnych ľudí a dobrovoľníkov
- zabezpečenie rekvalifikačných kurzov
- charitatívne aktivity

Ohrozenia

- nedostatok financií
- presun kompetencií na samosprávu bez adekvátneho presunu finančných zdrojov
- zvyšovanie administratívnej záťaže
- odliv kvalifikovanej pracovnej sily
- nedostatočné prepracovanie projektov rozvoja
- pokles a strata občianskych aktivít a iniciatív
- nízky dôraz na vlastnícke vzťahy- to, čo nikomu nepatrí, alebo to patrí všetkým, je devastované a nesprávne využívané
- devastácia životného prostredia

Identifikácia problémov u sociálnych skupín:

Mládež:

- vandalizmus, chýbajúce možnosti trávenia voľného času, alkoholizmus, drogy, nelegálny obchod
- absencia základných návykov u detí zo sociálne slabších rodín- neschopnosť adaptácie do kolektívu
- chýba vyhl'adávací činnosť sociálne slabších rodín s deťmi

Nezamestnaní:

- rozširovanie neekonomicky aktívnej časti obyvateľstva
- strácanie záujmu o hľadanie, získanie práce
- nárast občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- nárast bezdomovectva
- chýbajúce možnosti vzdelávania ľudí s nižším vzdelaním

Rodiny s deťmi:

- nárast neúplných rodín ohrozené chudobou
- násilie v rodinách spojené s rôznymi druhmi závislostí

Seniori:

- nesystematická sociálna pomoc pre osamelých seniorov
- chýbajúca vyhľadávacia činnosť, odľahčovacia služba pre rodiny, denné centrum

4 URČENIE CIEĽOV A PRIORÍT ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Komunitný plán sociálnych služieb je strednodobý strategický dokument, ktorý analyzuje súčasný stav a navrhuje nasledovné odporúčania a priority, ktorých realizácia prispeje k lepšiemu a efektívnejšiemu zabezpečeniu sociálnych služieb pre občanov našej obce:

- *skvalitňovať a rozširovať poskytovanie sociálnych služieb*

Obdobie realizácie: *úloha stála*

- *občanom, ktorí pre svoj zdravotný stav a nepriaznivú sociálnu situáciu potrebujú pomoc pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonoch, prác v domácnosti a kontaktu so spoločnosťou poskytovať opatrovateľskú službu, aby mohli čo najdlhšie zotrvať vo svojom prirodzenom domácom prostredí*

Obdobie realizácie: *nepretržite*

- *zamestnávať opatrovateľky s predpísaným vzdelaním v zmysle platného zákona o sociálnych službách, aby mohli čo najkvalitnejšie poskytovať opatrovateľskú službu v domácom prostredí občana*

Obdobie realizácie: *úloha stála*

- *pokračovať v tradícii organizovať kultúrne, spoločenské podujatia v obci Beluša*

Obdobie realizácie: *nepretržite*

- *pre bezdomovcov počas zimných mesiacov zabezpečiť útulok, alebo ubytovacie zariadenie*

Obdobie realizácie: *nepretržite*

- *zabezpečiť zariadenie pre vykonávanie sociálnych služieb /zariadenie pre seniorov alebo denný týždenný stacionár/*

- *podpora občianskych organizácií v obci*

- *bytová výstavba*

- *športoviská*

- *prepravná služba*

Obdobie realizácie: *nepretržite*

- *vybudovanie detských ihrísk na voľných plochách v obytnom území.*

Obdobie realizácie: *nepretržite*

Uvedené ciele možno dosiahnuť spoluprácou viacerých sektorov a subjektov. Kľúčovou otázkou je však dostupnosť finančných prostriedkov. Možnosťami financovania na jednotlivé

sociálne služby sú štrukturálne fondy EÚ, dotácie z VÚC Trenčín, z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, rozpočet obce, sponzorské dary.

5 SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Plánovanie je v procese tvorby komunitného plánu spôsob premeny stanovených cieľov na reálne a konkretizované požiadavky. Samotný výsledok je odrazom plánovania, ale aj odrazom implementácie vývojových zmien v spoločnosti. Komunitné plánovanie je treba vyhodnocovať, nakoľko je tvorivým, dynamickým procesom.

Komunitný plán odráža stav spoločnosti a jej sociálnych skupín. Problematikou sociálnej oblasti sa prednostne zaoberá Komisia sociálno-zdravotná, školsko-kultúrna, športu, mládeže a bytová, ale aj poslanci obecného zastupiteľstva. Očakáva sa od nich, že daný stav poznajú a vedia vyjadriť podporu požiadavkám občanov vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj komunitného plánovania. Tento plán bude priebežne monitorovaný, zodpovedne posudzovaný a vytváraný priestor na jeho finančné zabezpečenie.

Komunitný plán obec zverejňuje vhodným a v mieste obvyklým spôsobom, aby bola umožnená možnosť na verejnú diskusiu. Opodstatnené pripomienky a návrhy budú zapracované a odsúhlasené poslancami. Obecné zastupiteľstvo obce Beluša minimálne raz ročne prerokuje správu o sociálnej situácii v obce (zhodnotenie plnenia komunitného plánu) a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené skutočnosti, požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce.

6 ZÁVER

Význam komunitného plánu je najmä v poznaní sociálneho zloženia spoločnosti v obci a v prehľade poskytovaných sociálnych služieb pre občanov. Naznačuje smer vývoja rozvoja sociálnych služieb, jeho ďalšieho možného rozširovania, či podporovanie spoločenských aktivít v obci. Vznikol ako dohoda rôznych skupín ľudí z radov odborníkov i laikov. Obsahuje návrhy, ako zlepšiť situáciu v poskytovaní sociálnych služieb v obci Beluša. Je základom na dlhodobú spoluprácu organizácií na rozvoji sociálnych služieb.

Existencia takéhoto dokumentu umožňuje kontrolovať finančné plnenie i hľadať ďalšie možné finančné zdroje na realizáciu navrhovaných činností. Spája oblasť sociálnej starostlivosti a služby s inými sektormi v obci- bývanie, vzdelávanie, kultúra, zdravotníctvo, služby, zamestnanosť.

Spracovanie komunitného plánu je čiastkovým, prvotným krokom. Najdôležitejšia je jeho realizácia smerujúca k zlepšeniu služieb pre užívateľov. Podstatná je neustála spolupráca so všetkými sociálnymi skupinami v obci a vzájomná informovanosť, aby mohli byť nastavené parametre ako reálne, adekvátne a odborné ukazovatele. Významná je tiež spolupráca nadviazaná medzi organizáciami v rámci procesu zmeny v poskytovaní služieb, vzájomná informovanosť.

Len samotné zavedenie komunitného plánu do praxe a práca na jeho ďalšom skvalitňovaní ukáže, či sa podarilo vytvoriť dokument, ktorý pozná sociálnu situáciu v obci, odzrkadľuje nielen súčasný stav, ale naznačuje aj ďalší vývoj podľa potrieb komunity, odborných znalostí, názorov, skúsenostiach užívateľov služieb, či odporúčaníach prípadných budúcich klientov.